

Elmə, təhsilə həsr olunmuş şərəfli ömür

Bakı Dövlət Universitetinin professoru, fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, görkəmli alim və pedaqoq Əhməd Abdinovun 80 illik yubileyini Azərbaycan elmi ictimaiyyəti qədirbilənliklə, nüfuzlu ziyalıya rəğbət və ehtiramla qeyd edir.

Yubilyar alim 30 may 1945-ci ildə Ordubad rayonunun Behrud kəndində doğulub. İkinci Dünya müharibəsinin bitdiyi ağır və ümidli bir vaxtda dünyaya gəlmək, çətinliklər içində böyümək və öz yolunu tapmaq, sözsüz ki, həm zəhmət, həm də böyük iradə tələb edib. Bu əzmə və iradəyə sahib olan Əhməd müəllimi uzun illərdir ki, tanıyıram və bu illər ərzində sarsılmaz bir əqidə dostluğu birləşdirib bizləri.

Aradan keçən illər ərzində çox şeylər dəyişmiş, amma 80 illik həyatının 63 ilini Bakı Dövlət Universiteti ilə bağlayan Əhməd müəllimlə münasibətlərimiz öz dəyərini və istiliyini heç vaxt itirməyib. Həyat elə gətirdi ki, 40 ildən də çoxdur fərqli ölkələrdə yaşayırsınız və çalışırıq. Zaman bizi coğrafi olaraq uzaqlaşdırdı, amma aramızdakı dostluq bağlarını qoparmağa heç vaxt gücü çatmadı. Yollar bizi müxtəlif istiqamətlərə aparsa da, içimizdəki millətə bağlı hisslər dəyişmədi.

Yaddaşım məni 1963-cü ilin isti avqust günlərinə aparırsa, deməli, o günlərdən ürəkdə dərin iz buraxan nələrsə var. O dövrün ab-havası, gənclik arzuları, həyatın hələ indi-indi başladığı günlər... Sözün düzü, belə xatirələr insanın içində həm bir nisgil, həm də bir sevinc oyadır. Əhmədlə qəbul imtahanları zamanı tanış olmuşduq – universitetin Nizami küçəsindəki o klassik, tarixi binasında. O bina yalnız elmə deyil, həm də tələlərə ev sahibliyi etdi. Bizim üçünsə həmin an bir ömür boyu davam edəcək dostluğun başlanğıcı idi.

İllər keçsə də, həmin o isti avqust gününün xatirəsi heç zaman unudulmadı. Çünki o gün yalnız bir tanışlığın deyil, həm də ömürlük bir dostluğun təməllərinin qoymuşdu və bu münasibətlər zamanla dərinləşərək həyatımızın ən qiymətli sərvətlərindən birinə çevrildi.

Bakı Dövlət Universitetinin (o zaman ADU) fizika fakültəsinə qəbul olunmağımızla həyatın yeni bir mərhələsinə qədəm qoyduq. Əhməd o vaxtdan həmişə bir addım öndə oldu – təkcə dərslərdə və elmdə deyil, həm də insanlıqda, sədaqətdə, hər kəsə əl uzadan yardımçı olmağında. Liderlik onun təbiətində idi. Qrupumuzun uşaqları ona hörmətlə yanaşır, qorarsız qalanda ona üz tuturdular. Çünki o, sözlə deyil, əməli ilə də yol göstərməyi bacarırdı.

İmtahanlara hazırladığımız saatların, auditoriyalarda apardığımız elmi müzakirələrin, tələbəlik həyatı boyunca birgə yaşadığımız sevinc və çətinliklərin şahidi yalnız zaman deyil, həm də könlümüz oldu. Dünyada çox şey dəyişir, amma bir dostun səmimi təbəssümü, dürüst sözü və yanında olmasının verdiyi güvən heç zaman unudulmur.

Əhməd həmişə sıralarımızda birinci oldu. O, birinci olaraq “Lenin təqaüdü”nü qazanan tələbə idi. Bu, sadəcə bir təqaüd deyildi – zəhmət, zəka və əzmkarlığın yüksək dəyəri idi. Ardınca SSRİ Elmlər Akademiyasının İoffe adına Fizika-Texnika İnstitutunda aspiranturasına qəbul olmağı ilə daha bir ilkə imza atdı – bu təkcə onun üçün yox, bizim hamımız üçün bir qürur, bir yeni yol idi. Sonra ilk olaraq elmlər namizədi adını qazandı. Yenə ilk olaraq Respublika Lenin Komsomolu Mükafatına layiq görüldü.

Əhməd Abdinov 1972-ci ildə namizədlik, 1978-ci ildə doktorluq dissertasiyası müdafiə edib, 1971-ci ildən BDU-nun fizika fakültəsində assistent, baş müəllim, dosent, professor, dekan kimi fəaliyyət göstərərək, 1992-ci ildən kafedra müdiri vəzifəsində çalışır.

Ünvanmilli lider Heydər Əliyevin sərəncamı ilə 1993-cü ilin dekabrında Azərbaycan Respublikası təhsil nazirinin müavini təyin edilən Əhməd Abdinov 2000-ci ilə kimi bu məsul vəzifədə çalışmış, bir müddət isə təhsil nazirinin əvəzi olmuşdur. Onun bu fəaliyyəti, ölkənin ictimai-siyasi və iqtisadi baxımdan son dərəcə mürəkkəb bir dövrünə təsadüf edir. Bu illər Azərbaycanın müstəqilliyini yenidən bərpa etdiyi, Qarabağ müharibəsinin ağır nəticələri, daxili siyasi qeyri-sabitlik və iqtisadi tənəzzül dövrü idi.

tisadi tənəzzül dövrü idi.

Belə bir zamanda təhsil sahəsində sabitliyi qorumaq, islahatlar aparmaq və ali təhsilin inkişafını təmin etmək həm çətin, həm də böyük məsuliyyət tələb edən bir vəzifə idi. Əhməd Abdinov bu çətin missiyanı üzərinə götürərək, yalnız idarəçilik deyil, eyni zamanda strateji baxımdan gələcəyə hesablanmış, rəqabətə davamlı və Avropa təhsil məkanına inteqrasiya yönümlü bir sistemin qurulması istiqamətində ciddi addımlar atıldı.

1990-cı illərin təhsil sistemi korrupsiya, maliyyə çatışmazlığı, idarəetmədə qeyri-müəyyənlik və resurs çatışmazlığı kimi problemlərlə üz-üzə idi. Qalmaqallı məqamlar, müxtəlif təzyiqlər və müqavimətlərə baxmayaraq, onun şəxsi nüfuzu və peşəkarlığı nəticəsində təhsil sahəsində sabitlik və inkişaf təmin edildi.

Əhməd Abdinov 500-dən çox elmi əsərin müəllifidir, bir neçə müəlliflik şəhadətnaməsi var. 220-dən çox elmi əsəri xarici ölkələrdə çap olunub. 40-dan çox beynəlxalq və respublika əhəmiyyətli elmi konfrans, simpozium və konqreslərdə məruzələr edib, Nyu-York EA-nın həqiqi üzvü seçilib. Elm Sahəsində Beynəlxalq qrantla layiq görülüb. Beynəlxalq Bioqrafiya Mərkəzi (Kembriç Universiteti) tərəfindən “İlin 100 alimi”ndən biri, Amerika Beynəlxalq Bioqrafiya Mərkəzi tərəfindən “İlin adamı” seçilib. BDU-da “İlin alimi” və “İlin müəllimi” adına layiq görülüb. Müxtəlif illərdə Elm və Təhsil Nazirliyinin, BDU-nun fəxri fərmanlarını alıb.

Əhməd Abdinovun rəhbərliyi ilə 7 elmlər doktoru, 31 elmlər namizədi, 18 magistr dissertasiyası müdafiə edilib. Yüzlərlə elmi əsərin və iki ixtiranın, ali məktəblər üçün yazılmış beş dərslik və 21 fənn proqramının müəllifidir. Professor Abdinov BDU-nun çoxminli kollektivinin, respublikanın elmi ictimaiyyətinin fəxr duyduğu alimlərdəndir. 2019-cu ildə 3-cü dərəcəli “Əmək” ordeni, “BDU-nun 100 illiyi” medalı, 2024-cü ildə “Heydər Əliyevin 100 illiyi” medalı ilə təltif olunub.

Bu gün geriye baxanda ötənlərin tarixinə insanın inanmağı belə çətin olur. İlk dəfə görüşdüyümüz gündən 62 il keçib. Bu, bir ömrün böyük bir hissəsidir. İlk tanışlıq, o saf və təmiz duyğularla başlanan münasibət bu gün də qocaman bir çinar kimidir, budaqlanaraq yaşayır və yaşadır.

Biz bir-birimiz üçün yalnız yaxşı günlərin deyil, həm də ağır və çətin günlərin yoldaşı olmuşuq. Zaman keçsə də, saçlar ağarsa da qəlblərimizdəki o isti münasibət, o dəyər və ehtiram daim yaşayıb və bu bağlar bizim ən qiymətli sərvətimizdir. Onun 80 yaşı həm cəmiyyət, həm də eli-obası, ailəsi, çalışdığı kollektiv qarşısında yeni hesabatdır. Hər kəsin dərinləndən anladığı bir həqiqət var ki, Əhməd müəllim görkəmli alim, ictimai xadim, dövlətə və xalqına sadıq bir vətəndaş, fədakar elm təşkilatçısı və peşəkar müəllim kimi hesabat verir.

Əmirulla MƏMMƏDOV,
Azərbaycan Elm Adamları Dərnəyinin
rəhbəri, Türkiyənin Bilkənd
Universitetinin professoru,
Dövlət Mükafatı laureatı,
Əməkdar elm xadimi